

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 11. januar 2007 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2007

Gjelder til 31.07.2018

Utgått

Formål

For samfunnet har kultur og kulturell utfoldelse verdi i seg selv. Opplæringen er et viktig bidrag til aktivt kulturliv, der denne yrkeskompetansen vil ha en sentral plass. Opplæringen av pianostemmere og -teknikere er en viktig forutsetning for bruk av piano og flygel i alle sjangrer i musikk- og kulturlivet. Opplæringen skal legge grunnlag for å imøtekomme markedets behov for pianostemmere og -teknikere.

Opplæringen skal legge vekt på grunnleggende yrkesfaglig oppøving av ferdigheter innen pianostemming, regulerings- og reparasjonsarbeid og material- og verktøylære. Opplæringen skal gi praktisk erfaring med tradisjonelle arbeidsmetoder og teknikker. Dette skal danne grunnlag for å kunne nyttiggjøre seg nye teknikker og hjelpemidler i faget.

Opplæringen skal gi grunnleggende kompetanse i pianostemming og pianoteknikk.

Struktur

Programområde for pianostemming og pianoteknikk består av to programfag. Programfagene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over programfagene:

Årstrinn	Programfag	
Vg2	Pianostemming	Pianoteknikk

Beskrivelse av programfagene

Programfaget omfatter fullstendig stemming av flygel og piano uten bruk av elektroniske hjelpemidler. Dette innebærer også opparbeiding av stemmeteknikk. Programfaget omfatter dokumentasjon og kvalitetssikring av produkt og prosess. Programfaget omfatter grunnleggende håndverksutøvelse i nasjonalt og internasjonalt perspektiv. Det omfatter også spilling for å presentere og demonstrere produkter og eget arbeid.

Programfaget omfatter kontroll, regulering, reparasjon og utskifting av slitte og defekte deler i piano- og flygelmekanikker og klaviaturer. Det omfatter forståelse for mekanikkens funksjon. Forholdet mellom klang, spilleart, materialer, redskaper, teknikker og funksjon er sentralt. Programfaget omfatter kvalitetssikring ved dokumentasjon av produkter og arbeidsprosesser. Programfaget omfatter grunnleggende håndverksutøvelse i pianoteknikk, samt bruk av digitalt verktøy.

Timetall

Timetall er oppgitt i 60-minutters enheter.

Vg2

Pianostemming 215 årstimer

Pianoteknikk 262 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene, der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I pianostemming og pianoteknikk forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig i pianostemming og pianoteknikk innebærer å uttrykke seg visuelt og verbalt om pianostemming og pianoteknikk. Dette innebærer kommunikasjon med kunder, kolleger, leverandører og andre samarbeidspartnere om klang, spilleart, musikk, design og arbeidsprosesser, samt dokumentasjon og vurdering av eget arbeid og kvalitetssikring av arbeidsprosesser og produkter. Det innebærer å bruke fagspråk og å delta i faglige diskusjoner.

Å kunne lese i pianostemming og pianoteknikk innebærer å forstå og reflektere over aktuell faglitteratur. Det innebærer å tolke skriftlig og visuelt språk knyttet til fagfeltet.

Å kunne regne i pianostemming og pianoteknikk innebærer å beregne pris, vekt, volum, mengde, vinkler, størrelser, styrkeforhold og tid. Det innebærer å beregne strengemensur, beregne nye bass-strenger, bruke geometri i mekanikk og klaviatur og utføre beregninger i forbindelse med stemmeteori.

Å kunne bruke digitale verktøy i pianostemming og pianoteknikk innebærer å bruke relevant digitalt utstyr i grunnleggende arbeid i faget. Det innebærer å eksperimentere med klang og spilleart, innhente informasjon, utvikle og framstille produkter og tjenester, delta i faglige nettverk og dokumentere eget arbeid og egen kompetanse.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utføre stemming av piano og flygel på grunnleggende nivå
- bruke fagbegreper i arbeid med pianostemming
- spille enkle pianostykker til demonstrasjon og kontroll av eget arbeid, og gjøre rede for intervallene
- eksperimentere med klang
- bruke og vedlikeholde verktøy for stemming
- bruke hensiktsmessig digitalt verktøy i arbeid med pianostemming
- dokumentere arbeid og kompetanse på en hensiktsmessig måte
- ivareta gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet i eget arbeid med pianostemming

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- utføre alle reguleringselementene til piano- og flygelmekanikker og klaviaturer på en-oktavs modell
- kontrollere, reparere og skifte ut deler i piano- og flygelmekanikker og klaviaturer
- bruke fagbegreper i arbeid med pianoteknikk og i kommunikasjon med andre

- gjøre rede for de forskjellige tre-, metall- og filttypers egenskaper og bruksområder i piano og flygel
- gjøre rede for forskjellige egenskaper ved og bruksområder for ulike limtyper og smøremidler
- velge, bruke og vedlikeholde ulike verktøy for pianoteknikk
- bruke hensiktsmessig digitalt verktøy i arbeid med pianoteknikk
- dokumentere arbeid og kompetanse på en hensiktsmessig måte
- ivareta gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet i eget arbeid med pianoteknikk

Vurdering

Vg2 Pianostemming og pianoteknikk

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Programfag	Ordning
Pianostemming	Eleven skal ha en standpunkt karakter i hvert av programfagene.
Pianoteknikk	

Eksamen for elever

Programfag	Ordning
Pianostemming	Eleven skal opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor de felles programfagene inngår.
Pianoteknikk	

Eksamen for privatister

Programfag	Ordning
Pianostemming	Privatisten skal opp til en skriftlig eksamen i hvert av programfagene. I tillegg skal privatisten opp til en tverrfaglig praktisk eksamen hvor de felles programfagene inngår.
Pianoteknikk	

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.